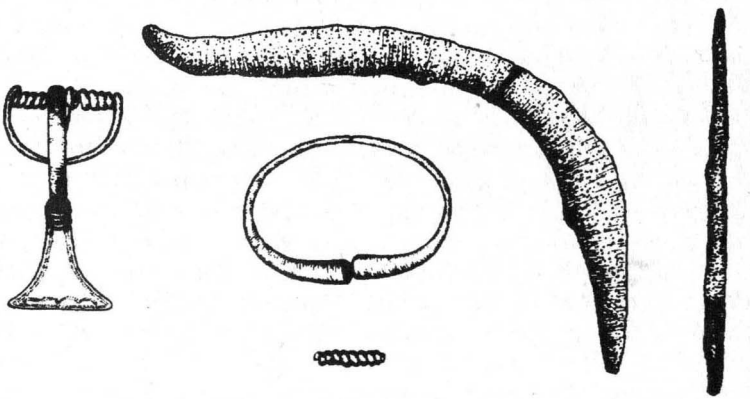
Gintautas Zabiela

V a. kapas Ukmergėje

1994 m. statybų metu Ukmergės miesto ŠV pakraštyje, Dobilo gatvėje, aptiktas žmogaus kapas. LII kartu su KPI radinio vietoje ištyrė 7 m^2 plotą. Paaiškėjo, jog čia būta gana ankstyvo palaidojimo.

Mirusioji (R. Jankausko duomenimis - 30-40 metų moteris) buvo palaidota 80 cm gylyje apie 2,2x1,2 m dydžio keturkampėje duobėje užapvalintais galais, orientuotoje R-V kryptimi. Galvūgalyje (R kapo duobės pusėje) buvo įkastas medinis stulpas, matyt, žymėjęs kapo vietą, iš kurio liko tik puvėsių žymės. Jis buvo apdėtas 8 akmenimis (iki 20 cm skersmens). Kadangi griaučiai buvo suardyti, tikslesnė jų padėtis bei įkapių vieta neaiški. Į kapą buvo įdėta žalvarinė lankinė 8 cm ilgio segė trikampe kojele, žalvarinė 6,7x5,4 cm dydžio apyrankė storėjančiais tarsi daugiakampiais galais, 2,2 cm ilgio žalvarinė įvija, 19,3 cm ilgio geležinis peilis-pjautuvėlis, 13,9 cm ilgio geležinė yla (pav.19), geležinis įtveriamasis peilis (dingęs).

Pagal šias įkapes kapą galima datuoti V a.

Pav.19. Kapo įkapės
Fig.19. Grave goods

Artimiausioje kapo aplinkoje nieko nerasta, todėl spėjama, kad čia buvo pavienis palaidojimas. Tačiau neatmestina galimybė, jog šioje Ukmergės miesto dalyje, apie 1 km į Š nuo Ukmergės piliakalnio, buvo dabar jau sunaikintas pilkapynas. 1960 m. 300 m į R nuo kapo vietos, Gedimino gatvės darže, buvo rastos vieno ar kelių kapų įkapės, kurios pateko į Ukmergės kraštotyros muziejų (Inv. Nr. A77-82). Tai geležiniai dirbiniai: įmovinis 33 cm ilgio ietigalis su rombo formos plunksna, įmovinis 34 cm ilgio ietigalis su juostine plunksna, trimis laužytų linijų eilėmis ornamentuota įmova, pentinis siauraašmenis apdaužytas 16 cm ilgio kirvis 7 cm pločio ašmenimis, dvinariai 25 cm ilgio žąslai, įtveriamasis 14 cm ilgio peilis nulaužta viršūne bei žalvarinė pasaginė 6x4,5 cm dydžio segė atriestais susuktais galais. Visus šiuos dirbinius galima datuoti maždaug XI a.

Vladas Žulkus

Palangos kapinyno šiaurinės dalies žvalgymai

1995 m. KU VLPIC žvalgė Palangos VIII-XII a. kapinyno (AR 184) Š dalį. Tyrimo darbai buvo susiję su statybomis ir kasamomis tranšėjomis. Šie darbai vyko sklypuose, esančiuose šalia Dariaus ir Girėno bei Plytų gatvių. Kampiniame sklype (Nr. 43/67) namo statybos vietoje buvo ištirtas 110 m^2 plotas, o tranšėjoje - dar 42 m^2. Kapų pėdsakų čia nerasta. Gretimame sklype (Dariaus ir Girėno g. Nr.45) priestato statybos vietoje atidengtas 23 m^2 plotelis, kur buvo aptiktas sudeginto vyro kapas Nr. 373 (kapų numeracija tęstinė).

2,25x1 m dydžio kapo duobės kontūras, orientuotas 280°-100° kryptimi, buvo pastebėtas 50 cm gylyje. Mirusysis palaidotas mediniame skobtiniame karste, kurio ilgis buvo 2,15 m, o plotis - apie 55 cm. Karsto V galas buvo įstrižas, o R užsibaigė susiaurėdamas ir susmailėdamas - kontūras priminė valties ragą. Karsto viduryje ir R gale rasta smulkių angliukų, pelenų, labai smulkių perdegusių kauliukų. R gale, per 55 cm nuo karsto smaigalio,